

HERMANN S. HERING c. s. b.

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

ΤΗΣ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ

Διάλεξις γενομένη ὑπὸ τοῦ ἰδίου συγγραφέως, ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ «Παρνασσού» τὴν 30 Δεκεμβρίου 1934, κατὰ μετάφρασιν Δ. Δήμα.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

***Απαγορεύεται η ανατύπωση
χωρίς άδεια του Μεταφραστού.**

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ

Ἡ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον δημοσιευομένη εἰς τὸ παρὸν τεῦχος διάλεξις ἐγένετο τὴν 30 Δεκεμβρίου 1934 εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῶν διαλέξεων τοῦ Παρνασσοῦ ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ Hermann S. Hering C. S. B., μέλους τοῦ Συμβουλίου τῶν Διαλέξεων Τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, Τῆς Πρώτης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, Ἐπιστήμονος ἐν Βοστώνῃ τῆς Μασσαχουσέτης, καὶ μετεφράσθη εὐθύς ἀμέσως Ἑλληνιστὶ ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Δήμα.

Τὸν ὁμιλητὴν παρουσίασεν ὁ κ. Δ. Δήμας, Πρῶτος Ἀναγνώστης τῆς ἐν Ἀθήναις Κοινότητος τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης, εἰπὼν τὰ ἑξῆς :

Φίλοι : Ἡ ἀνάγκη ἦν ἀνέκαθεν τὰ ἀνθρώπινα ὄντα ἡσθάνθησαν, ὅπως τύχουν τῆς προστασίας καὶ ὑποστηρίξεως μιᾶς ἐξωτερικῆς δυνάμεως, τὴν ὁποίαν δύναμιν ὠνόμασαν Θεόν, ἀφ' ἑνός, καὶ ἡ γένεσις τῶν θρησκειῶν, ἀφ' ἑτέρου, προήλθον ἀπὸ τὸν βαθὺν καὶ ἐνδόμυχον πόθον τῶν νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἀσθενειῶν, τῆς δυστυχίας καὶ τῆς ὀδύνης, ἐξ ὧν ἔπασχον καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ πάσχουν.

Τοῦτο ἐξηγεῖ τὴν προαιώνιον, τὴν ἀκατάπαυστον καὶ δραματικὴν προσπάθειαν τῆς ἀνθρωπότητος πρὸς βελτίωσιν τῆς θέσεώς της καὶ ἀνακάλυψιν μέσων διὰ τῶν ὁποίων νὰ μειώσῃ καὶ, εἰ δυνατόν, νὰ καταστρέψῃ ἐντελῶς τὸν ἐχθρὸν τῆς εὐτυχίας της, τὸ κακόν, ὑπὸ ὄψιν τοῦ τὰς μορφᾶς. Αὐτὸς ἐπίσης ὑπῆρξε καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ἐκπαιδεύσεως καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας.

Ἡ μάχη ὑπῆρξεν ἐνίοτε πολὺ σκληρά, οὐδέποτε ὁμοῦς ἀποφασιστικῆ, ἐπειδὴ ἡ ἀνθρωπότης ἐπίστευεν εἰς τὴν πραγματικότητα τοῦ κακοῦ, εἶναι

δὲ δύσκολον, ἢ μᾶλλον ἀδύνατον, νὰ ἐξαφανίσῃ κανεὶς μίαν πραγματικότητα.

Κάθε βῆμα προόδου ἔχει ἐπιτευχθῆ μόνον διὰ τῆς νίκης τοῦ καλοῦ ἐπὶ κάποιας μορφῆς κακοῦ. Ἡ Βίβλος ἀφθονεῖ εἰς τοιαύτας νίκας.

Εἰς τὴν ἱστορίαν αὐτὴν ἡ μάχη τοῦ καλοῦ κατὰ τοῦ κακοῦ ἔχει διέλθει διὰ τριῶν σκηνῶν ἢ νόμων. Οἱ δύο ἐξ αὐτῶν ἀναφέρονται εἰς τὰς Γραφάς· ὁ τρίτος εἰς τὴν «Κλεῖδα» των ἢ τὸ Ἐγχειρίδιον τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης («Science and Health with Key to the Scriptures» = «Ἐπιστήμη καὶ Ὑγεία με Κλεῖδα τῶν Γραφῶν», ὑπὸ Mary Baker Eddy).

Ὁ πρῶτος εἶναι ὁ Μωσαϊκὸς νόμος «ὄφθαλμὸν ἀντὶ ὄφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος», ἢ ἡ ἐκκοπή τοῦ κακοῦ διὰ τοῦ κακοῦ. Ὁ νόμος οὗτος ἐφηρμόσθη καὶ ἐφαρμόζεται ἀκόμη ἀπὸ μέγα μέρος τῆς ἀνθρωπότητος ἀτομικῶς καὶ ὁμαδικῶς.

Ὁ δεῦτερος εἶναι «ὁ νόμος τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ», ὅπως τὸν λέγει ὁ Παῦλος, ἢ ἡ καιανίκησις τοῦ κακοῦ διὰ τοῦ καλοῦ.

Ὁ τρίτος, τέλος, εἶναι ἡ Χριστιανικὴ Ἐπιστήμη, «ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ, ὁ νόμος τοῦ καλοῦ, ἐρμηνεύων καὶ ἀποδεικνύων τὴν θεῖαν Ἀρχὴν καὶ τὸν θεῖον κανόνα τῆς παγκοσμίου ἀρμονίας», ὅπως ἡ Mrs Eddy τὴν ὀρίζει εἰς τὸ βιβλίον της «Rudimental Divine Science» (Στοιχειώδης Θεία Ἐπιστήμη). Αὐτὸς εἶναι ἡ καταστροφή τοῦ κακοῦ διὰ τῆς γνώσεως τῆς μὴ πραγματικότητός του καὶ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ καλοῦ ὡς τῆς μόνης ὑπαρχούσης δυνάμεως. Σταθερῶς αὐξάνων ἀριθμὸς ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδίων, θεραπευομένων, καθ' ἅπαντα τὸν κόσμον, μόνον διὰ τῶν πνευματικῶν μέσων τοῦ «νόμου» τούτου, ἀπὸ ὅλα τὰ εἶδη τῶν ἀσθενειῶν καὶ τῶν δυσαρμονικῶν καταστάσεων, ἀποδεικνύει τὴν εὐχερῆ ἐφαρμογὴν καὶ τὴν ἀποτελεσματικότητά τοῦ «νόμου» αὐτοῦ.

Εἶναι δὲ γεγονὸς ὅτι ἡ κίνησις τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης ἀπαρτίζεται κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἔχουν θεραπευθῆ δι' αὐτῆς, μετὰ τὴν ἀποτυχίαν ὄλων τῶν ἄλλων μέσων.

Εἰδικῶς, διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ἐγχειριδίου τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης ἔχουν θεραπευθῆ ὅλα τὰ εἶδη τῶν λεγομένων ἀνιάτων ἀσθενειῶν.

Ὅτι ἡ Χριστιανικὴ Ἐπιστήμη, ὅπως ἐκτίθεται εἰς αὐτὸ τὸ βιβλίον, ἔχει κάμει καὶ κάμνει διὰ πλήθη πασχόντων, δύναται νὰ κάμῃ καὶ δι' οἰονδήποτε ὅστις θὰ ἐλάμβανε τὸν κόπον νὰ τὴν σπουδάσῃ καὶ νὰ τὴν ἐφαρμόσῃ.

Ὁ ὁμιλητὴς μας ἀπόψε θὰ μᾶς ἐξηγήσῃ τὴν φιλοσοφίαν αὐτῆς τῆς Ἐπιστήμης καὶ τὴν ἐφαρμογὴν της.

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς παρουσιάσω τὸν Καθηγητὴν Hermann S. Hering C. S. B., μέλος τοῦ Συμβουλίου τῶν διαλέξεων Τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, Ἐπιστήμονός ἐν Βοστώνῃ τῆς Μασσαχουσέτης τῶν Η. Π. Α.

* *

Εὐθὺς κατόπιν, ὁ κ. Hering ὠμίλησεν ὡς ἑξῆς :

Ἡ αὐξήσις τῆς κινήσεως τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης καθ' ὅλον τὸν πολιτισμένον κόσμον ἐπισύρει τὴν προσοχὴν καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν σκεπτομένων ἀνθρώπων. Κερδίζει αὐξουσαν ὑποστήριξιν καὶ ἐνδιαφέρον ὄχι μόνον μεταξὺ τῶν ἐχόντων ἀνάγκην ἀνακουφίσεως ἀπὸ τὴν δυστυχίαν καὶ τὴν ἀθλιότητα ποὺ ἐπιβάλλει ὁ κόσμος, ἀλλ' ἐπίσης καὶ μεταξὺ ἐκείνων ποὺ ἀσχολοῦνται εἰς τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ κόσμου.

Εἶναι σημαντικὸν νὰ τονισθῇ σαφῶς εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ὅτι ἡ Χριστιανικὴ Ἐπιστήμη δὲν εἶναι καμμία ἐφεύρεσις, οὔτε καμμία θεωρία κατὰ συνταγὴν, οὔτε κανένα σύστημα ἀνθρωπίνης ἐπινοήσεως, ἀλλ' ὅτι εἶναι πράγματι μία ἀνακάλυψις, μία ἀποκάλυψις τῆς πνευματικῆς Ἀληθείας καὶ τῆς ἐν τῇ ἀνθρωπότητι ἐφαρμογῆς της.

Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης ἐγένεν ἀπὸ τὴν Mary Baker Eddy, μίαν Νεοαγγλίδα, τῆς ὁποίας οἱ πρόγονοι ἐφημίζοντο δι' ἐντιμότητα καὶ ἀξίαν καὶ τῆς ὁποίας ἡ σύστασις τοῦ νοῦ κατέστησε δυνατὴν τὴν ὑπ' αὐτῆς σύλληψιν τῆς ἀληθείας ταύτης.

Ἄν καὶ ἡ Ἀλήθεια ἀναγκαίως ὑφίστατο πάντοτε, ἐν τούτοις δὲν ἔχει ἐντελῶς γνωσθῆ, οὔτε ἐννοηθῆ, καὶ ἡ ἐφαρμογὴ της ὡς θεραπευτικοῦ καὶ ἀπολυτρωτικοῦ μέσου δὲν ἔχει γενικῶς πιστευθῆ, οὔτε χρησιμοποιηθῆ. Ἡ ἀλήθεια ἡ κρυπτομένη ὀπισθεν τῶν διηγήσεων τῆς Βίβλου δὲν εἶχε προηγουμένως ἐντελῶς συλληφθῆ, ἐπειδὴ δὲν εἶχε διακριθῆ. Ἡ γλῶσσα τῆς Βίβλου δὲν εἶχεν ἐξηγηθῆ, ἐπειδὴ δὲν εἶχε πνευματικῶς ἐννοηθῆ, καὶ ἐπομένως ἡ Ἀλήθεια δὲν εἶχε πρακτικῶς ἐφαρμοσθῆ, ἕως

δου ἡ Φιλοσοφία της καὶ ἡ Ἐπιστήμη της ἀπεκαλύφθησαν διὰ τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης.

Μεγίστη ὑπῆρξε πάντοτε ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ ἐννοήσωμεν τί εἶναι Ἄληθεια, ἵνα καταστῆ ἐφικτὴ μία ὀρθὴ σύλληψις περὶ ὑπάρξεως. Ταύτην καθιστᾶ δυνατὴν ἡ Χριστιανικὴ Ἐπιστήμη, καθόσον ἀποτελεῖ αὕτη μίαν πλήρη φιλοσοφίαν τῆς ζωῆς, σκοπὸς δὲ τῆς Διαλέξεως ταύτης εἶναι νὰ ἐκθέσῃ συντόμως τὴν φιλοσοφίαν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς Ἀληθείας, ὅπως ἀναπτύσσεται ὑπὸ τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης.

ΑΛΗΘΙΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Ὁ ὄρος φιλοσοφία ἔχει ὑψηλὴν καὶ σημαντικὴν ἐννοίαν καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐννοηθῆ ὀρθῶς, διότι πολλάκις παρανοεῖται καὶ χρησιμοποιοῖται κατὰ τρόπον μᾶλλον θεωρητικόν ἢ πρακτικόν. Φιλοσοφία σημαίνει, ἐτυμολογικῶς, «τὴν ἀγάπην τῆς σοφίας». Διὰ τοῦ ὄρου τούτου νοεῖται ἡ ἔρευνα τῆς γνώσεως τῶν αἰτιῶν, τῶν νόμων, τῶν λόγων, τῶν δυνάμεων καὶ τῶν στοιχείων, ποὺ ἐρμηνεύουν τὰ γεγονότα καὶ τὴν ὕπαρξιν. Ἡ φιλοσοφία τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης βασιζέται ἐπὶ τῆς ὄντολογίας, «τῆς ἐπιστήμης τοῦ πραγματικοῦ εἶναι», ποὺ ἀναπτύσσει τὴν πρωτόγονον καὶ τελικὴν ἀρχήν, τὴν ὑποκειμένην πάσης ὑπάρξεως καὶ ἐπεξηγοῦσαν αὐτήν.

Ἐπομένως, ἡ φιλοσοφία τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης περικλείει τὰς ποικίλας διδασκαλίας της ὅσον ἀφορᾷ τὴν φύσιν τῆς ἀπολύτου ὑπάρξεως, δηλ. παντὸς ὅ,τι πράγματι ὑπάρχει καὶ καθίσταται δι' ὀποδείξεως ἀληθές. Περικλείει ἐπίσης καὶ μίαν ἀνάλυσιν τῆς πεπερασμένης ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως, ὡς καὶ μίαν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῆς Ἀληθείας ἐν τῇ ἐπιλύσει τῶν ἀνθρωπίνων προβλημάτων.

Ἡ φιλοσοφία, ὅπως κοινῶς ἐμφανίζεται, ἀπαρτίζεται, κατὰ μέγα μέρος, ἀπὸ θεωρίας ἀφορώσας τὴν ὕλικὴν ὕπαρξιν, ὡς καὶ πορίσματα βασιζόμενα ἐπὶ τοῦ ὕλισμοῦ. Ἡ φιλοσοφία αὕτη ἐκλήθη ὕλιστικὴ φιλοσοφία.

Ἡ ἰδεαλιστικὴ φιλοσοφία περικλείει τὴν ἀνάλυσιν καὶ διδασκαλίαν

τῆς ἀφηρημένης ἀληθείας, ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὸν συγκεκριμένον συλλογισμόν, τὸν βασιζόμενον ἐπὶ τῆς ὕλης. Ἡ ἀληθινὴ φιλοσοφία, ἐπομένως, περιλαμβάνει ἀπόλυτον Ἐπίστασιν καὶ εἶναι ἡ φιλοσοφία εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται ἡ Mrs. Eddy εἰς τὰ συγγράμματά της, ὅταν ὁμιλῇ περὶ «τῶν διδασκαλιῶν τοῦ Ἰησοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ φιλοσοφία εἶναι ἀκαταγώνιστος», καὶ περὶ τῆς «Θείας φιλοσοφίας» («No and Yes» = «Ὅχι καὶ Naί», σελ. 21). Ἀναφέρεται ἐπίσης εἰς τὸ γεγονός ὅτι «ὁ Ἰησοῦς ἐγνώριζεν ὅτι ἡ φιλοσοφία, ἡ Ἐπιστήμη καὶ ἡ ἀπόδειξις τοῦ Χριστιανισμοῦ εὐρίαχοντο εἰς τὴν Ἐπίστασιν, ἐκδιώκουσαι πᾶσαν δυσαρμονίαν» («Science and Health» = «Ἐπιστήμη καὶ Ὑγεία», σελ. 271).

Γράφει ὅτι : «ἡ ἀνθρωπίνη φιλοσοφία, ἠθικὴ καὶ δεισιδαιμονία δὲν παρέχουν καμμίαν ἀποδεικτὴν θεϊαν Ἀρχήν, διὰ τῆς ὁποίας οἱ θνητοὶ νὰ δύνανται νὰ διαφύγουν τὴν ἁμαρτίαν». (αὐτόθι, σελ. 99). Λέγει ἐπίσης: «ἡ μόνη φιλοσοφία καὶ θρησκεία ποὺ μορφώνουν εἶναι ἐκεῖναι ποὺ ἀσχολοῦνται μὲ γεγονότα καὶ ἐναντιοῦνται εἰς τὰς θεωρητικὰς γνώμας καὶ τοὺς μύθους». (Ἀνάμικτα, σελ. 64—Miscellaneous Writings).

Εἰς τὸ κεφάλαιον τὸ τιτλοφορούμενον «Ἀληθινὴ φιλοσοφία καὶ Μετάληψις», ἡ Mrs. Eddy ἀσχολεῖται μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο κατὰ ἓνα ἐξόχως διαφωτιστικὸν τρόπον εἰς τὸ βιβλίον της Miscellaneous Writings (Ἀνάμικτα, σελ. 344), καὶ πάλιν εἰς τὴν σελ. 359, εἰς τὸ ἄρθρον τὸ τιτλοφορούμενον «Ἐπιστήμη καὶ Φιλοσοφία». Ἡ μεγάλη δυσκολία μὲ τὴν φιλοσοφίαν ὑπῆρξεν ὅτι, ἐνῶ ζητεῖ τὴν ἀλήθειαν καὶ ἀποπειρᾶται νὰ τὴν ἐκθέσῃ, ἔχει ἀπατηθῆ ἀπὸ τὴν φυσικὴν ὑπαρξίν, πιστεύουσα αὐτὴν ὡς ἀληθῆ καὶ πραγματικὴν. Οἱ φιλόσοφοι δὲν ἠδύναντο νὰ ἀντιληφθῶν τὴν μὴ πραγματικότητα τῆς ὕλικῆς ὑπάρξεως, ἐπειδὴ, πρὸ παντός, δὲν εἶχον ἄλλο τι μὲ τὸ ὁποῖον νὰ τὴν ἀντικαταστήσουν. Ἦδη, ὅτε ἡ ἀπειρος, ἡ ἀπόλυτος Ἐπίστασις, ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τῆς Mrs. Eddy, δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν τί εἶναι πραγματικόν, δηλ. πνευματικόν καὶ αἰώνιον, καὶ συνεπῶς δυνάμεθα νὰ κατανοήσωμεν τὴν μὴ πραγματικότητα, τὴν ἀνυπαρξίαν ἐκείνου τὸ ὁποῖον στερεῖται πραγματικότητος, πνευματικότητος καὶ αἰωνιότητος.

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΙΣΘΗΣΕΩΣ

Ἐποκτῶμεν τὴν περὶ ὑπάρξεως σύλληψίν μας, κατὰ μέγα μέρος, ἀπὸ τὴν μαρτυρίαν τῶν πέντε φυσικῶν, σωματικῶν αἰσθήσεων. Ἐπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἔχομεν ἀνατραφῆ νὰ ἐρμηνεύωμεν τὰς ἐντυπώσεις πού δεχόμεθα διὰ τῶν αἰσθήσεων τούτων καὶ νὰ τὰς πιστεύωμεν. Μὲ ἄλλας λέξεις, ἔχομεν πιστεύσει ὅτι διὰ τῶν φυσικῶν αἰσθήσεων γνωρίζομεν ἓνα πραγματικὸν ὑλικὸν κόσμον περὶ ἡμᾶς.

Ἐὰν ἀναλύσωμεν, λοιπόν, πρὸς στιγμὴν τὴν μαρτυρίαν τῶν αἰσθήσεων τούτων. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ὀράσεως, ὅταν δὲν ὑπάρχη καθόλου φῶς, δὲν βλέπομεν τίποτε—τεκμήριον ὅτι μόνον τὸ φῶς καὶ αἱ ἐντυπώσεις του εἶναι ὅ,τι βλέπομεν. Κατὰ τὴν φυσικὴν, τὸ φῶς εἶναι ἓνας κυματισμὸς, μία μορφή ἐνεργείας ἢ δρώσης δυνάμεως, τῆς ὁποίας τὸ ἀποτέλεσμα ἐπὶ τῆς συνειδήσεως ἔχομεν ἀνατραφῆ νὰ ἀντικειμενοποιῶμεν καὶ νὰ ὀνομάζωμεν ἐξωτερικὸν ἀντικείμενον. Ὅ,τι φαίνεται νὰ βλέπωμεν μὲ τὸ μάτι εἶναι ἐπομένως μόνον μία ἀντικειμενοποιημένη ἐντύπωση τῶν αἰσθήσεων, πού ἐπιβάλλεται ἀπὸ δύναμιν ὑπὸ κάποιαν μορφήν.

Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τὰς ἄλλας αἰσθήσεις. Ἡ ἀκοὴ π. χ. εἶναι μία ἐντύπωση παραγομένη ἀπὸ ἓνα κραδασμὸν λεγόμενον ἤχον, ἢ δὲ ἀφή, ἢ γεῦσις καὶ ἢ ὄσφρησις εἶναι ἐπίσης νοερὰ ἐντυπώσεις, προερχόμεναι ἀπὸ ποικίλας μορφὰς κραδασμοῦ ἢ δρώσης δυνάμεως. Βλέπομεν, λοιπόν, ὅτι αἱ πέντε φυσικαὶ αἰσθήσεις ἐκδηλώνουν μόνον ἐντυπώσεις παραγομένας ἀπὸ δύναμιν καὶ ὄχι ἀπὸ ὕλην.

Ἡ ἀνθρωπίνη φιλοσοφία καὶ ψυχολογία εἶναι ἀνίκανοι νὰ ἐξηγήσουν τὰ ὑλικά ἀντικείμενα καὶ τὴν ὕλην ἄλλως ἢ ὡς ἀντικειμενοποιημένας ἐντυπώσεις τῶν αἰσθήσεων, διότι ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει τεκμήριον περὶ ὑπάρξεως τῶν λεγομένων ὑλικῶν ἀντικειμένων ὡς συγκεκριμένων, οὐσιαστικῶν ὄντοτήτων, τὰ ἀντικείμενα ταῦτα εἶναι δυνατόν νὰ γνωρίζωνται ἢ νὰ ταξινομῶνται μόνον ὡς νοερὰ ἐντυπώσεις. Μιᾶς στιγμῆς σκέψις θὰ μᾶς δείξῃ ὅτι τὸ μόνον τεκμήριον πού κατέχομεν περὶ τῆς ὑπάρξεως οἴουδῆποτε πράγματος εἶναι μία νοερὰ ἐντύπωση.

Περαιτέρω, ἔχει μαθηματικῶς ἀποδειχθῆ ὅτι ἡ μᾶζα καὶ αἱ διαστάσεις ἑνὸς ἀντικειμένου μεταβάλλονται ἀναλόγως τῆς ταχύτητος. Τοῦτο ἀσφαλῶς ἀποδεικνύει ὅτι τὸ λεγόμενον ὑλικὸν ἀντικείμενον δὲν εἶναι σταθερόν τι ἢ στερεὸν πρᾶγμα, ἀλλ' ὅτι ἡ φαινομενικὴ του οὐσία εἶναι μία ὑλικὴ σύλληψις ἐντυπωσιακὴ καὶ ἄστατος.

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΥΛΗΣ

Ἡ σύγχρονος φυσικὴ ἐπιστῆμη ἀποκαλύπτει ὅτι αὐτὸ πού καλοῦμεν ἄτομον, καὶ πού ἐπιστεύετο ἄλλοτε ὡς τὸ ἐλάχιστον δυνατὸν μόριον τῆς ὕλης, ἀπαρτίζεται καθ' ὁλοκληρίαν καὶ ἐντελῶς ἀπὸ ἐνέργειαν, τοῦτέστιν ἀπὸ ἠλεκτρικὰς τάσεις καὶ πιέσεις, θετικὰ καὶ ἀρνητικὰ φορτία ἠλεκτρισμοῦ. Ἡ συσσώρευσις τῶν ἀτόμων τούτων εἰς στοιχεῖα καὶ ὑλικὰς οὐσίας καὶ ἀντικείμενα εἶναι συνεπῶς μία συσσώρευσις ἐνεργείας. Ἐπομένως, πᾶν ὅ,τι καλοῦμεν ὕλην ἀπαρτίζεται μόνον ἀπὸ ἐνέργειαν ἢ δρῶσαν δύναμιν. Ἡ σύγχρονος φυσικὴ, ἄρα, ἀποδεικνύει ὅτι ἡ λεγομένη ὑλικὴ οὐσία δὲν ὑφίσταται πρᾶγματι, ἀλλ' ὅτι πᾶν ὅ,τι βλέπομεν, ἀκούομεν, αἰσθανόμεθα, γευόμεθα ἢ ὁσφραϊνόμεθα, εἶναι ἐνέργεια, τὸ ἀποτέλεσμα δυνάμεως, τοῦτέστι μιᾶς μορφῆς κραδασμοῦ. Ἄτυχῶς ὅμως, ἡ φυσικὴ δὲν διδάσκει τί εἶναι αὕτη ἡ δύναμις. Εἰς ἐγχειρίδια καὶ λεξικά ὁρίζεται ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματά της, οὐχὶ ὅμως καὶ ἀπὸ τὸ τί εἶναι.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἡ Χριστιανικὴ Ἐπιστῆμη παρουσιάζει μίαν λίαν θαυμαστὴν ἀνακάλυψιν, ἥτις κατὰ μέγα μέρος λύει τὸ πρόβλημα τῆς φύσεως τῆς μαρτυρίας τῆς φυσικῆς αἰσθήσεως. Εἰς τὴν σελίδα 484 τοῦ ἐγχειριδίου τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης («Science and Health with Key to the Scriptures» = «Ἐπιστῆμη καὶ Ὑγεία μὲ Κλεῖδα τῶν Γραφῶν», ὑπὸ Mary Baker Eddy), εὐρίσκομεν τὴν πρωτότυπον αὐτὴν ἔκθεσιν: «Ἡ φυσικὴ δύναμις καὶ ὁ θνητὸς νοῦς εἶναι ἓν». Ἡ φυσικὴ δύναμις, τὴν ὁποίαν γνωρίζομεν, καὶ ὁ νοῦς, μὲ τὸν ὁποῖον τὴν γνωρίζομεν, εἶναι ἓν. Μὲ ἄλλας λέξεις, ἡ δύναμις εἶναι αὐτὸ πού ἡ Mrs. Eddy ὁρίζει ὡς θνητὸν νοῦν, καὶ ἐπομένως ἡ δύναμις αὕτη εἶναι ἐντελῶς νοερά. Κατὰ συνέπειαν, πᾶν ὅ,τι βλέπομεν, ἀκούομεν, αἰσθανόμεθα, γευόμεθα

μεθα ἢ ὀσφραϊνόμεθα, εἶναι νοερόν. Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη λύει τὸ ἀρχαῖον φιλοσοφικὸν αἰνίγμα περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς ἐρμηνείας τῆς ὑπάρξεως, ἄνευ ὑποθετικῆς τινος ὄντοῦτος καλουμένης «ὑλη». Ὅταν ἀντιλαμβανόμεθα οὕτω ὅτι ἡ ὑπαρξίς εἶναι πραγματικῶς νοερά, ὅτι ἡ συνείδησις, ἡ γνῶσις τῆς ὑπάρξεως, εἶναι ἀναγκαίως νοερά, θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ἡ μόνη ὑπαρξίς εἶναι μία νοερά ὑπαρξίς. Ἡ ἀναγνώρισις, ὅθεν, αὕτη τακτοποιεῖ τὸ ζήτημα τῆς μαρτυρίας τῆς φυσικῆς αἰσθήσεως, τοῦλάχιστον ὅσον ἀφορᾷ τὴν φύσιν τῆς ὑλης.

Ἡ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ Αἰσθησεως Ζυγίζομενη

Ἴδωμεν ἤδη ἐὰν ἡ νοερά αὕτη αἰσθήσις τῆς ὑπάρξεως καὶ αἱ ἐντυπώσεις τῆς εἶναι ἢ ὄχι πραγματικά. Εἶναι εὐκόλως παραδεκτὸν ὅτι αἱ νοεραὶ ἐντυπώσεις δὲν εἶναι κατ' ἀνάγκην πραγματικά ἢ ἀληθεῖς μόνον καὶ μόνον ἐπειδὴ φαίνονται νὰ εἶναι οὕτω. Ὅλοι γνωρίζομεν ὅτι ἡ ἀπόστασις, ὁ ἦχος, ἡ προοπτικὴ καὶ οἱ ἀντικατοπτρισμοὶ παρεκτρέπουν τὴν κρίσιν ἐὰν μὴ διορθωθοῦν ἀπὸ τὴν κατανόησιν τῶν γεγονότων, τοῦτο δὲ ἀποδεικνύει ὅτι ἀδυνατοῦμεν νὰ ἐκτιμήσωμεν ὀρθῶς τὴν μαρτυρίαν τῶν αἰσθήσεων ἄνευ γνώσεως τῶν γεγονότων τῶν περιλαμβανομένων εἰς αὐτὴν τὴν αἰσθησιν. Θὰ ἔπρεπεν ἐπίσης νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ ἀλήθεια δὲν δύναται νὰ γνωσθῇ διὰ τῶν φυσικῶν αἰσθήσεων. Π. χ., δὲν δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν τὴν ἀλήθειαν ἐνὸς μαθηματικοῦ προβλήματος ἀπλῶς μὲ τὸ νὰ τὸ ἀτενίζωμεν διὰ τῆς αἰσθήσεως τῆς ὁράσεως. Χωρὶς κάποιαν νόησιν τῶν μαθηματικῶν, ἡ ἀλήθεια αὕτη δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ ὁρατή. Ἡ μαθηματικὴ ἀλήθεια, ἐπομένως, καταφαίνεται διὰ τῆς μαθηματικῆς νοήσεως, ἥτις ἀποτελεῖ λειτουργίαν κατὰ πολὺ διάφορον τῆς λειτουργίας τῆς φυσικῆς αἰσθήσεως.

Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ἡ ἀλήθεια οἰασδήποτε φύσεως, ὅπως, παραδείγματος χάριν, ἡ ἀλήθεια εἰς τὸν νόμον, εἰς τὴν λογικὴν, εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὰ ἐπαγγέλματα, εἰς τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας, συλλαμβάνεται οὐχὶ διὰ τῆς ἀπλῆς φυσικῆς αἰσθήσεως, ἀλλὰ μόνον διὰ τῆς κατανόησεως τῶν θεμάτων αὐτῶν.

Ἐκ τῆς ἀναλύσεως ταύτης ἐννοοῦμεν τελικῶς τὸ ἐκπληκτικὸν γεγονός

ὅτι οὐδέποτε συλλαμβάνομεν ὅ,τι δήποτε τὸ πραγματικὸν διὰ τῶν φυσικῶν αἰσθήσεων, ἀλλὰ γνωρίζομεν μόνον ἐντυπώσεις αἰσθήσεων. Καὶ προβάλλει τότε φυσικῶς τὸ ἐρώτημα : Ἐὰν ἡ φυσικὴ μαρτυρία τῶν αἰσθήσεων δὲν εἶναι ἀληθής, ἐὰν ὅ,τι βλέπομεν, ἀκούομεν, αἰσθανόμεθα, γευόμεθα καὶ ὀσφραινόμεθα εἶναι κατὰ μέγα μέρος μὴ πραγματικόν, τί τότε εἶναι ἀληθές; Μὲ ἄλλας λέξεις: Τί εἶνε Ἀλήθεια; Ἡ ἐρώτησις αὕτη ἔχει τεθῆ καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας.

Ἡ ΑΛΗΘΕΙΑ ΩΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΣ

Ἄς ἐξετάσωμεν ἤδη ἐπισταμένως τὴν φύσιν τῆς Ἀληθείας. Ἡ Ἀλήθεια ὁρίζεται εἰς τὰ λεξικά, ὡς ἡ ιδιότης τῆς συμφωνίας μετὰ τὸ γεγονός, ἢ κατὰστασις τοῦ νὰ εἶναι τι ἀληθές, αὐτὸ πού εἶναι ἀληθές, ἢ πραγματικὴ κατὰστασις τῶν ὄντων, τὸ γεγονός. Ἐκ τούτου ἔπεται ὅτι ἡ Ἀλήθεια εἶναι θεμελιωμένη Ἀρχή, σταθερὸς νόμος, συγχρονισμὸς, πραγματικότης. Ὁ ὅρος «ἀλήθεια» χρησιμοποιεῖται ὡσαύτως καὶ ὑπὸ κατωτέραν τινὰ ἔννοιαν, ὅπως περιγράψῃ μίαν κατὰστασιν τοῦ ἀληθοῦς, σύμφωνον πρὸς τὸ φαινομενικὸν γεγονός, καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Εἶναι ἀνάγκη ἐπομένως νὰ διακρίνωμεν καθαρὰ μεταξὺ ἀπολύτου ἀληθείας, ἧτις εἶναι ὁ συγχρονισμὸς καὶ ἡ πραγματικότης τῆς ὑπάρξεως, καὶ τῆς σχετικῆς τοιαύτης, πού εἶναι ἀπλῶς τὸ φαινομενικὸν γεγονός δι' ὅ,τι δήποτε. Ἡ ἀπόλυτος Ἀλήθεια εἶναι ἀνεξάρτητος, αὐθύπαρκτος, ἀκατάστρεπτος, μὴ ἐπηρεαζομένη ἀπὸ τίποτε. Πράγματι, ἡ ἀπόλυτος Ἀλήθεια εἶναι ἄπειρος, καὶ αὐτὸς εἶναι εἰς ἀπὸ τοὺς λόγους πού τὴν καθιστοῦν δυσνόητον.

Ἡ Ἀλήθεια δὲν εἶναι δυνατὸν ἢ νὰ ὑπάρχῃ, διότι ἡ πραγματικότης ὑπάρχει, καὶ ἡ πραγματικότης εἶναι πανταχοῦ, ἐπειδὴ εἶναι Ἀλήθεια καὶ εἶναι πραγματικότης. Ἐκ τούτου ἔπεται ὅτι ἡ Ἀλήθεια εἶναι ἄνευ ὁρίου καὶ ἄνευ περιορισμοῦ. Συνεπῶς, εἶναι ἄπειρος εἰς ποιότητα, εἰς χαρακτῆρα, εἰς ποσότητα, εἰς χῶρον, εἰς παρουσίαν, ἄπειρος εἰς ἰκανότητα, εἰς ὑπεροχὴν καὶ εἰς τελειότητα. Ἐχει ζωτικὴν δι' ἡμᾶς σημασίαν τὸ νὰ ἐννοήσωμεν τί σημαίνει ἀπειρία, διότι ὁ ὅρος οὗτος «ἀπει-

ρία» ὀρίζει τὴν φύσιν τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν φύσιν πάσης πραγματικῆς ὑπάρξεως.

Ἡ Χριστιανικὴ Ἐπιστήμη διδάσκει ὅτι ἡ ἀπειρία περικλείει ὄχι μόνον ἀχανές καὶ τελειότητα, ἀλλ' ἐπίσης καὶ τὸ σύνολον τῆς ποιότητος καὶ τῆς ὑπάρξεως. Εἰς τὴν σφαῖραν τῶν μαθηματικῶν, ἐπὶ παραδείγματι, εἶναι δυνατόν νὰ ἰστάμεθα εἰς μίαν θέσιν καὶ νὰ γνωρίζωμεν τὸ πᾶν, ἀπὸ τὴν ἀπλὴν ἀριθμητικὴν μέχρι τῶν ἀνωτάτων μαθηματικῶν. Τοῦτο φανερώνει ὅτι πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει περὶ μαθηματικῆς ἀληθείας εἶναι παρὸν πανταχοῦ. Πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει ἐν σχέσει μὲ τὴν μεταφυσικὴν ἀληθείαν εἶναι ὁμοίως πανταχοῦ παρὸν. Δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει γνωστόν, ὅπουδήποτε ὑπάρχει. Οὕτω βοηθούμεθα νὰ κατανοήσωμεν ὅτι ἀκριβῶς ἐκεῖ ὅπου μία δυσαρμονικὴ κατάστασις φαίνεται νὰ ὑπάρχη, ἐκεῖ, πράγματι, ὑπάρχει μόνον ἡ ἀρμονικὴ δραῖσις καὶ παρουσία τῆς Ἀληθείας. Τοιοῦτοτρόπως ἐννοοῦμεν ὅτι ἡ παρουσία τῆς Ἀληθείας, ὅταν πραγματοποιῆται, εἶναι μία θεραπεύουσα παρουσία, καταστρέφουσα τὴν ἀσθένειαν καὶ τὴν ἁμαρτίαν καὶ ἀπελευθερώνουσα τὴν ἀνθρωπότητα.

Ἀφοῦ ἡ Ἀλήθεια εἶναι ἀπειρος, εἶναι βεβαίως ἀπειρος δύναμις, καὶ αὐτὴ ἡ δύναμις καθιστᾷ τὴν Ἀλήθειαν ἱκανὴν νὰ παραμένῃ ἀληθῆς καὶ οὕτω νὰ ἀνθίσταται ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν καταστροφὴν.

Ἀφοῦ ἡ Ἀλήθεια παραμένει ἀληθῆς καὶ ἐκδηλοῦται ὡς τοιαύτη, πρέπει νὰ εἶναι—καὶ εἶναι—νοημοσύνη. Οὕτω δὲ ἡ Ἀλήθεια εἶναι ὄντως συνώνυμος μὲ τὸν θεῖον Νοῦν.

Ἐν συνεχείᾳ, ἡ Ἀλήθεια εἶναι οὐσία, διότι εἶναι πᾶν ὅ,τι πράγματι ὑπάρχει καὶ διότι περικλείει τὸ πᾶν. Ἄλλως δὲν θὰ ἦτο πραγματικὴ. Εἶναι προφανές ὅτι ἡ πραγματικὴ οὐσία εἶναι αὐτὸ ποῦ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καταστρέφεται, ἀφοῦ ἡ οὐσία ἀπαρτίζει ὅλα τὰ πράγματα. Ἐὰν ἡ Ἀλήθεια δὲν ἦτο οὐσία, δὲν θὰ εἶχε ὑπαρξιν, οὔτε παρουσίαν, οὔτε συνέχειαν. Ἡ Χριστιανικὴ Ἐπιστήμη διδάσκει ὅτι ἡ οὐσία τῆς Ἀληθείας, ἡ βαθεῖα, ἡ ἐσωτέρα, οὐσιαστικὴ φύσις τῆς πραγματικότητος ἢ ἐπικαιρότητος, εἶναι τὸ πνεῦμα, ὄχι ἡ ὕλη.

Ἡ Ἀλήθεια εἶναι Ψυχὴ, ἐπειδὴ ἡ Ψυχὴ εἶναι ἀτομικότης, ταυτότης, ἐγώ, ἀλήθεια.

Ἡ Ἀλήθεια εἶναι θεία Ἀρχή, διότι ἡ αἰτία, ὁ νόμος καὶ ἡ δύναμις τοῦ εἶναι, πὺ ἀπαρτίζουσι τὴν Ἀρχήν, ἀπαρτίζουσι ἐπίσης καὶ τὴν Ἀλήθειαν· ἄλλως ἡ Ἀρχὴ δὲν θὰ ἦτο πραγματικὴ, δὲν θὰ ἦτο ἀληθής. Οὕτω δυνάμεθα νὰ συλλάβωμεν τὴν Ἀρχήν ὡς Ἀλήθειαν, καὶ τὴν Ἀλήθειαν ὡς Ἀρχήν.

Ἡ Ἀλήθεια εἶναι Ζωή, ἐπειδὴ ἔχει ὕπαρξιν. Πράγματι, ἡ Ἀλήθεια δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐξακολουθῇ ὑπάρχουσα εἰάν δὲν ἦτο Ζωή. Καὶ ἀπὸ τὸ προοίμιον τοῦτο δυνάμεθα νὰ συλλάβωμεν τὴν φύσιν τῆς ἀθανασίας καὶ νὰ ἐννοήσωμεν τὴν θεραπευτικὴν ἀξίαν ἣν ἔχει διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἡ γνῶσις τῆς Ζωῆς καὶ τῆς Ἀληθείας.

Ἡ Ἀλήθεια εἶναι ἐπίσης θεία Ἀγάπη, ἐπειδὴ εἶναι ἄπειρον καλόν· διὰ τοῦτο καὶ εἶναι διαρκής, ἐνεργεῖ πάντοτε διὰ τὸ καλὸν καὶ καταλήγει εἰς καλόν. Ἡ Ἀλήθεια ἐπομένως ἐκδηλώνει τὴν δρασιν τῆς Ἀγάπης, τὴν συνέχειαν τῆς Ἀγάπης καὶ τὴν παρουσίαν τῆς Ἀγάπης, καὶ εἶναι ἡ ἀληθὴς φύσις παντὸς πραγματικοῦ εἶναι. Οὕτω παρατηροῦμεν ὅτι αὕτη ἡ ἄπειρος, ἡ ἀπόλυτος, ἡ θεία Ἀλήθεια εἶναι Θεός, ὁ Θεὸς πὺ περικλείει ὅλας τὰς ιδιότητας τῆς Ἀληθείας καὶ ἐκπληρώνει ὅλους τοὺς νόμους καὶ τὰς ὑποσχέσεις τῆς Βίβλου, ὅταν ὀρθῶς ἐννοηθῇ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ

Μερικοί, ἐν ἀρχῇ, δυσκολεύονται νὰ ἐννοήσουν τὴν διδασκαλίαν τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης. Ἄν καὶ ἐννοοῦν τὴν Ἀγγλικήν, δὲν συλλαμβάνουν ἐν τούτοις ἀμέσως τὰς ἐννοίας πὺ ἀποδίδονται ὑπὸ τῆς Mrs. Eddy διὰ τῶν ἀγγλικῶν λέξεων πὺ χρησιμοποιοεῖ. Πράγματι, μᾶς λέγει πόσον δύσκολον τῆς ἦτο νὰ ἐκφράσῃ μὲ πεπερασμένους ὑλικοὺς ὄρους τὰς πνευματικὰς ιδέας πὺ τῆς ἀπεκαλύφθησαν. Σχετικῶς μὲ τοῦτο γράφει: «Ἡ κυρία δυσκολία εἰς τὴν ἀκριβῆ μετάδοσιν τῶν διδασκαλιῶν τῆς θείας Ἐπιστήμης εἰς τὴν ἀνθρωπίνην σκέψιν ἔγκειται εἰς τοῦτο, ὅτι, ὅπως ὅλαι αἱ ἄλλαι γλῶσσαι, ἐπίσης καὶ ἡ Ἀγγλικὴ εἶναι ἀνε-

παρκῆς διὰ τὰ ἐκφράση πνευματικὰς συλλήψεις καὶ πνευματικοὺς συλλογισμούς, ἐπειδὴ εἶναι κανεὶς ὑποχρεωμένος, ἐνῶ ἀσχολεῖται μὲ πνευματικὰς ἰδέας, τὰ μεταχειρίζεται ὑλικοὺς ὄρους («Science and Health» «Ἐπιστήμη καὶ Ὑγεία», σ. 349).

Μεταφυσικῶς, εἶναι βεβαίως ἀδύνατον τὸ ἀπειρον τὰ ἐννοηθῆ πλήρως διὰ τοῦ πεπερασμένου. Ἕνας βαθμὸς πνευματικῆς νοήσεως, πνευματικῆς διαισθήσεως, ἀπαιτεῖται πρὸς σύλληψιν τῶν πνευματικῶν ἀληθειῶν, αἵτινες ἐκτίθενται εἰς τὸ «Science and Health» (Ἐπιστήμη καὶ Ὑγεία), ἀκριβῶς ὅπως κάποιος βαθμὸς μαθηματικῆς νοήσεως ἀπαιτεῖται πρὸς σύλληψιν τῶν ἀριθμητικῶν ἐννοιῶν.

Ἐν ψηφίον εἰς τὸν πίνακα, ἐπὶ παραδείγματι, δὲν ἔχει ἀξίαν δι' ἓν πρόσωπον πού δὲν ἐννοεῖ τί τὸ ψηφίον τοῦτο ἀντιπροσωπεύει. Ὁ μαθηματικὸς ἀριθμὸς, ὅστις εἶναι μιὰ μαθηματικὴ ἰδέα ἢ ἀξία, δὲν εἶναι ἐμφύτως εἰς τὸ ψηφίον, ἀλλὰ παριστάνεται ὑπ' αὐτοῦ. Ὁ ἀριθμὸς ἢ ἡ ἰδέα εἶναι πανταχοῦ καὶ ὁμως δὲν εἶναι δυνατὸν τὰ ἰδωθῆ ἀπὸ τὸ φυσικὸ μάτι. Δύναται τὰ διακριθῆ μόνον νοερῶς, διότι ἡ μαθηματικὴ ἀλήθεια εἶναι ἀγνῶς νοερά. Δυνάμεθα ὅλοι μας τὰ ἔχωμεν αὐτὴν τὴν ἰδέαν καὶ τὰ τὴν χρησιμοποιῶμεν μὲ τὸ τὰ τὴν γνωρίζωμεν. Διὰ τὰ ἐννοήσωμεν ἐπομένως μιὰν μαθηματικὴν παράστασιν, εἶναι ἀνάγκη τὰ ἐννοήσωμεν τὴν μαθηματικὴν ἀλήθειαν πού ἐκδηλοῦται διὰ τῶν ψηφίων εἰς τὴν παράστασιν.

Οὕτω, δὲν δυνάμεθα τὰ συλλάβωμεν τὰς πνευματικὰς ἀληθείας εἰς τὰς περὶ Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης ἐκθέσεις τῆς Mrs. Eddy μὲ τὴν ἀπλὴν ἀνάγνωσιν τῶν λέξεων. Εἶναι ἀνάγκη τὰ καλλιεργήσωμεν πνευματικὴν νόησιν, διὰ τὰ συλλάβωμεν τὰς πνευματικὰς ἰδέας πού ἐκφράζονται εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης. Τοῦτο ἐπιτυγχάνεται, ἐὰν τιμίως τὸ ἐπιθυμοῦμεν, δι' εὐσεβοῦς σπουδῆς τοῦ «Science and Health» (Ἐπιστήμη καὶ Ὑγεία). Τοῦτο συντελεῖ εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῆς πνευματικῆς ἐκείνης ιδιότητος τῆς σκέψεως, ἣτις καθιστᾷ δυνατὴν τὴν διάκρισιν τῆς πνευματικῆς ἀληθείας. Αὐτὴ ἡ ἀπόκτησις εἶναι, ἢ ἔπρεπε τὰ εἶναι, ἡ προσπάθεια κάθε εἰλικρινοῦς ἐρευνητοῦ τῆς Ἀληθείας.

ΠΩΣ ΘΑ ΕΝΝΟΗΣΩΜΕΝ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ

Τί, λοιπόν, δυνάμεθα νὰ πράξωμεν διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς νοήσεως ταύτης; Ἡ μαθηματικὴ νόησις καλλιεργεῖται καὶ ἀποκτᾶται α') μὲ διακαῆ ἐπιθυμίαν, β') μὲ πιστὴν σπουδὴν, γ') μὲ συνεχῆ ἐφαρμογὴν. Τοιοῦτοτρόπως ὁ σπουδαστὴς θέτει τὰς μαθηματικὰς ἀληθείας εἰς προᾶξιν, καὶ οὕτω αὐξάνει εἰς μαθηματικὴν νόησιν, ἐφ' ὅσον ἐφαρμόζει τὰς διδασκαλίας ταύτας καὶ τοὺς κανόνας, ἐπεξεργαζόμενος προβλήματα.

Κατὰ ἓνα παράλληλον τρόπον, ἡ ἐπίτευξις τῆς πνευματικῆς νοήσεως ἀπαιτεῖ διακαῆ ἐπιθυμίαν εἰς τὴν σπουδὴν καὶ ἀφωσιωμένην ἄσκησιν· δι' αὐτῶν δὲ τῶν μέσων ἡ νόησις μας περὶ Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης ἀναπτύσσεται. Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἔκαμε τὴν ἀξιομνημόνευτον ἔκθεσιν «γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς», τὴν καθώρισε λέγων «ἐὰν μείνετε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν». Τὸ μένειν ἐν τῷ λόγῳ του, προφανῶς σημαίνει: ἔχειν τὴν ὀρθὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ γνωρίζωμεν τὰς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ, νὰ γνωρισθῶμεν μὲ αὐτὰς καὶ νὰ τὰς θέσωμεν εἰς ἐφαρμογὴν, ζῶντες συμφῶνως πρὸς αὐτὰς ὅσον τὸ δυνατόν καλλίτερον. Οὕτω, καθεὶς ἐξ ἡμῶν δύναται νὰ ἀρχίσῃ βελτιῶνων τὴν συνείδησίν του καὶ γνωρίζων τὴν πνευματικὴν ἀλήθειαν, ἣτις ἐλευθερώνει τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὴν δουλείαν τῆς ὕλης καὶ τοῦ κακοῦ.

Ὅταν ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἔστελλε τὸν Παράκλητον, λέγων «καὶ ἐγὼ θὰ παρακαλέσω τὸν Πατέρα, καὶ θὰ σᾶς στείλῃ ἄλλον Παράκλητον, διὰ νὰ μένη μαζύ σας πάντοτε, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας», ὅχι μόνον εἶπεν ὅτι θὰ ἔστελλεν ὅλην τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ ὅτι θὰ ἔστελλεν αὐτὸ πού ὤρισεν ὡς τὸ «Πνεῦμα τῆς ἀληθείας».

Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον ἀναγινώσκωμεν, σπουδάζωμεν καὶ μελετῶμεν, θὰ ἀγωνιζώμεθα νὰ ὑψώνωμεν τὰς σκέψεις μας ὑπεράνω τῆς ὑλικότητος εἰς τὸ βασίλειον τῆς πνευματικότητος, ὑπεράνω τοῦ σωματικοῦ καὶ προσωπικοῦ πρὸς τὸ ἀσώματον καὶ ἀπρόσωπον, πρὸς αὐτὸ τὸ βασίλειον τῆς πνευματικῆς Ἀληθείας, ὅπου θὰ μᾶς εἶναι δυνατόν νὰ κοινωνῶμεν μὲ τὸν Θεὸν καὶ νὰ ἐφαρμόσωμεν ὀλοκληρωτικῶς τὴν Ἀλήθειαν.

Αὐτὸ τὸ πνεῦμα τῆς Ἀληθείας εἶναι ἐπομένως τὸ σημαντικὸν σημεῖον εἰς τὴν σπουδὴν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης, διὰ τῆς ὁποίας ὅλοι ἔχομεν τὴν δύναμιν νὰ ἐννοήσωμεν καὶ ἐφαρμόσωμεν τὸν γνήσιον Χριστιανισμόν.

Ἐπειδὴ ἡ Ἀλήθεια εἶναι Πνεῦμα, σκεπτόμεθα πνευματικῶς κατὰ τὴν ἀναλογίαν ποὺ σκεπτόμεθα τὴν Ἀλήθειαν. Ὅσον ἀληθεστέρα ἡ σύλληψίς μας, τόσο καὶ πνευματικωτέρα εἶναι.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΙΗΣΟΥΣ

Ἡ διδασχὴ τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης περὶ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ εἶναι ζωτικὴ, πρὸς ἀπόκτησιν μιᾶς ὀρθῆς νοήσεως τῆς φιλοσοφίας καὶ ἐφαρμογῆς τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς ἐπιτυχοῦς ἀποδείξεώς της.

Πολλάκις προβάλλεται τὸ ἐρώτημα : Διατί ὁ ὄρος «Χριστὸς Ἰησοῦς» χρησιμοποιεῖται γενικῶς εἰς τὴν Χριστιανικὴν Ἐπιστήμην ἀντὶ τοῦ ὄρου «Ἰησοῦς Χριστός», καὶ διατί ὁ ὄρος «Χριστὸς» χρησιμοποιεῖται κατὰ τόσον διάφορον τρόπον ἀπὸ τὸν συνήθη προσωπικὸν τρόπον : Ἀφοῦ ἡ Χριστιανικὴ Ἐπιστήμη εἶναι ἀκριβῆς Ἐπιστήμη, ἔχομεν ἀνάγκην νὰ ἐννοήσωμεν, καὶ δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν, ὅλα αὐτὰ τὰ σημεῖα ἀκριβῶς καὶ ὀρθῶς.

Εἰς τὴν σελίδα 333 τοῦ «Science and Health» (Ἐπιστήμη καὶ Ὑγεία), ἡ Mrs. Eddy ἐξηγεῖ τὰ σημεῖα ταῦτα ὡς ἑξῆς : «Ἡ λέξις Χ ρ ι σ τ ὸ ς δὲν εἶναι κυρίως συνώνυμος τοῦ Ἰησοῦ, ἂν καὶ κοινῶς οὕτω χρησιμοποιεῖται. Ἰησοῦς ἦτο ἐν ὄνομα ἀνθρώπινον, ὅπερ ἀνῆκεν εἰς αὐτὸν ἀπὸ κοινοῦ μὲ ἄλλα Ἑβραϊόπαιδα καὶ ἄνδρας, διότι εἶναι ταυτόσημον μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, τοῦ περιφήμου Ἑβραίου ἡγέτου. Ἐξ ἄλλου, «Χριστὸς» δὲν εἶναι κυρίως ἐν ὄνομα, ὅσον εἶναι ὁ θεῖος τίτλος τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ Χριστὸς ἐκφράζει τὴν πνευματικὴν, τὴν αἰωνίαν φύσιν τοῦ Θεοῦ. Τὸ ὄνομα εἶναι συνώνυμον μὲ τὸν Μεσσίαν, καὶ ἀναφέρεται εἰς τὴν πνευματικότητα, ἣτις ἐδιδάχθη, ἠρμηνεύθη καὶ ἀπεδείχθη εἰς τὴν ζωὴν, τῆς ὁποίας ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς ἦτο ἡ ἐνσωμάτωσις.

Τὸ κύριον ὄνομα τοῦ Διδασκάλου μας Ἑλληνιστὶ ἦτο Ἰησοῦς ὁ Χριστός· ἀλλὰ Χριστὸς Ἰησοῦς σημαίνει καλλύτερα τὸ ὅμοιον μὲ τὸν Θεόν. Οὕτω ἐννοοῦμεν ὅτι Ἰησοῦς εἶναι ἐν προσωπικὸν ὄνομα καὶ Χριστὸς εἶναι ἓνας ἀπρόσωπος τίτλος, ἀναφερόμενος εἰς τὸν Ἰησοῦν.

Δυνάμεθα ἤδη νὰ ἐννοήσωμεν πῶς εἶναι δυνατόν διὰ τὸν Θεὸν νὰ ἐργάζεται ἐν ἡμῖν, πῶς ὅπως ἡ Βίβλος κηρύσσει, ὁ Χριστὸς εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι ἐν ἡμῖν, διότι, ἀφοῦ ὁ Θεὸς εἶναι Ἀλήθεια, ὁ Θεὸς εἶναι μεθ' ἡμῶν ὡς Ἐμμανουήλ, ἢ «ὁ Θεὸς μεθ' ἡμῶν», ὅταν γνωρίζωμεν τὴν Ἀλήθειαν καὶ τὴν ἀντανακλῶμεν οὕτω εἰς τὴν ἀνθρωπίνην συνείδησιν. Ἐφ' ὅσον γνωρίζομεν καὶ ἀντανακλῶμεν τὸν θεῖον Νοῦν, ἔχομεν ἐν ἡμῖν «τὸν νοῦν τοῦ Χριστοῦ», ὅπως ὁ Ἅγιος Παῦλος λέγει· συνεπῶς, ἡ ὀρθὴ γνῶσις τοῦ Θεοῦ, ἡ νόησις τῆς θείας Ἀληθείας, εἶναι ὁ φωτισμὸς τοῦ Χριστοῦ ἢ ἡ ἔλευσις τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην συνείδησιν. Ἡ νόησις αὕτη μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ἐφαρμόσωμεν τὴν Ἀλήθειαν εἰς ὅλα τὰ ἀνθρώπινα προβλήματα μας.

Η ΕΛΕΥΣΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἄν καὶ ἀπεκαλύφθησαν ἐκλάμψεις τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην, δυνάμεθα ἤδη νὰ ἐννοήσωμεν διατί ἡ ἔλευσις τοῦ Ἰησοῦ ἦτο ἡ ἔλευσις τοῦ προφητευθέντος Χριστοῦ, διότι ἐξεδήλωσε τὸν Θεὸν ἐν σαρκί, διὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ τὴν ὁποίαν εἶχε. Δυνάμεθα ἐπίσης νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ἡ Ἐπιστήμη τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὁ Παράκλητος ποὺ ὑπεσχέθη ὁ Ἰησοῦς, ἐκεῖνος ὅστις ἐπρόκειτο νὰ ἀποκαλύψῃ ὀλόκληρον τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ μᾶς δώσῃ, ὅπως εἶπε, «τὸ πνεῦμα τῆς Ἀληθείας». Ἡ Χριστιανικὴ Ἐπιστήμη, ἐπομένως, εἶναι αὕτη ἡ ἔλευσις τοῦ Χριστοῦ ὡς ἀπροσώπου Ἀληθείας, ὡς θείας Ἐπιστήμης, ἀναπτυσσομένης εἰς τὴν ἀνθρωπίνην συνείδησιν ὡς μιᾶς τελικῆς ἀποκαλύψεως.

Σημαντικὸν ἐνταῦθα εἶναι καὶ τοῦτο: ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ φανερωθῇ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα πρὶν ἢ ὑπάρξῃ μία διάνοια, ποὺ θὰ ἠδύνατο νὰ κοινωνήσῃ τόσον στενῶς μὲ τὸν Θεόν, ὥστε νὰ καταστῇ ἐφικτὴ μία πνευματικὴ σύλληψις τῆς ὑπάρξεως. Ἡ Μαρία εἶχε τὴν ἀγνὴν ταύτην πνευματικὴν συνείδησιν, μίαν συνείδησιν εἰς τὴν ὁποίαν

ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιφοιτήσῃ τὸ Πνεῦμα. Καὶ ἦτο φυσικὸν ὁ Ἰησοῦς νὰ μὴ ἐνσαρκωθῆ ἑνωρίτερον ἢ δι' ἄλλου τινὸς μέσου, ἐφόσον δὲν ὑπῆρχε διάνοια προητοιμασμένη νὰ γνωρίσῃ αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν περὶ τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου, τοῦ γεννηθέντος ἐκ τοῦ Πατρὸς.

Ὁ Ἀβραάμ, ἓνας Χαλδαῖος, εἶχε μίαν μεγάλως βελτιωμένην σύλληψιν τῆς ἀληθείας, ἡ ὁποία σύλληψις τοῦ ἦλθε μὲ τόσην δύναμιν, ὥστε ἦτο ἱκανὸς νὰ ἀποστραφῆ τὴν εἰδωλολατρείαν τῆς ἐποχῆς του καὶ νὰ λατρεύσῃ ἓνα ἀόρατον Θεόν. Οὕτω, ὁ Ἀβραάμ, ἐν τινι μέτρῳ, προητοίμασε τὴν ὁδὸν διὰ τὴν ἐμφάνισιν μιᾶς συνειδήσεως, ἣτις ἐν τέλει κατέστησε δυνατὴν τὴν φανέρωσιν τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀποκάλυψιν καὶ ἐκδήλωσιν τοῦ Χριστοῦ.

Κ Α Κ Ο Ν

Ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἔχει πάντοτε διαπορήσει διὰ τὸ κακόν, καὶ τοῦτο διότι τὸ κακόν ἔχει πάντοτε θεωρηθῆ ὡς πραγματικότης. Τώρα ποὺ ἐννοοῦμεν τὴν φύσιν τῆς πραγματικότητος ὡς ἀπείρου καλοῦ, δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν συγχρόνως ὅτι τὸ κακόν εἶναι ἡ ὑποβολιμαία ἀπουσία τοῦ καλοῦ, ἡ ἀντιστροφή τοῦ καλοῦ, ἐν ὀλίγοις ὅτι τὸ κακόν εἶναι μία ἀρνητικὴ κατάστασις, ὀφειλομένη εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἄγνοιαν τοῦ καλοῦ.

Τοιαύτη γνῶσις μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν τὸ κακόν ὡς πλάνην καὶ κατόπιν νὰ διαλύσωμεν τὴν πλάνην ταύτην μὲ τὸ πνεῦμα τῆς Ἀληθείας, μὲ τὸ πνεῦμα τῆς θείας Ἀγάπης. Ἀφοῦ ἡ Ἀγάπη εἶναι ἡ Ἀρχὴ τοῦ καλοῦ, ἡ ἐφαρμογὴ τῆς Ἀληθείας ταύτης εἰς τὸ φαινόμενον τοῦ κακοῦ καταστρέφει τὸ φαινόμενον τοῦτο, ἀκριβῶς ὅπως τὸ σκότος καταστρέφεται ὅταν καταυγασθῆ ὑπὸ τοῦ φωτός.

Εἶναι εὐκόλον νὰ ἀντιληφθῆ τις ὅτι τὸ κακόν, ὡς ἄσχετον πρὸς τὸν Θεόν, δὲν ἔχει ἀρχήν, οὔτε πραγματικὴν αἰτίαν ἢ δύναμιν. Τὸ ἐπιστημονικὸν τοῦτο γεγονός ἦλθεν εἰς τὴν Mrs. Eddy δι' ἀποκαλύψεως, καὶ διὰ τῆς σπουδῆς τῶν συγγραμμάτων της δυνάμεθα τώρα εὐκόλως νὰ τὸ ἐννοήσωμεν καὶ τὸ ἐφαρμόσωμεν, ἐν τέλει δὲ καὶ νὰ ἀποδείξω.

μεν ἡμεῖς οἱ ἴδιοι τὴν μὴ πραγματικότητα ὄλου τοῦ κακοῦ. Δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν ὅτι τὸ κακὸν δὲν ἔχει Νοῦν, ἐπειδὴ ὁ Θεός, τὸ καλόν, εἶναι ὁ μόνος Νοῦς. Τὸ κακὸν δὲν ἔχει οὐσίαν, ἐπειδὴ τὸ θεῖον Πνεῦμα εἶναι ἡ μόνη πραγματικὴ οὐσία. Δὲν ἔχει πραγματικὴν ζωὴν, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς εἶναι ἡ μόνη Ζωή. Συνεπῶς, τὸ κακὸν εἶναι ἄνουν, ἄδρανές, μηδέν, καὶ πιθανὸν νὰ φαίνεται ὡς πραγματικὸν μόνον εἰς μίαν ἀπατωμένην ὑλικὴν αἴσθησιν. Ἡ Χριστιανικὴ Ἐπιστήμη μᾶς καθιστᾷ ἱκανοὺς νὰ βλέπωμεν τὴν ἀληθῆ φύσιν τοῦ Θεοῦ, τῆς Ἀληθείας, ὡς ἀπειρίας, ὡς ὀλότητος, πανπεριεκτικότητος, τελειότητος. Τοιουτοτρόπως μᾶς ἐπιτρέπει νὰ θεωρῶμεν τὸ κακὸν ὡς πλάνην, ὡς μηδέν, ὡς τίποτε.

Ζ Ω Η

Τὸ ἐρώτημα «τί εἶναι Ζωή» ἐμβάλλει εἰς τὴν ἰδίαν περίπου ἀπορίαν τὴν ἀνθρωπίνην σκέψιν, ὡς τὸ ἐρώτημα «τί εἶναι Ἀλήθεια». Εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἐνδιαφερόμεθα εἰδικῶς διὰ τὴν φύσιν τῆς ζωῆς, ἐπειδὴ εἶναι συνυφασμένη μὲ τὴν τωρινὴν μας συνείδησιν περὶ ὑπάρξεως. Εἶναι προφανές ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι ὑπαρξίς καὶ ὅτι ἐπίσης εἶναι ἡ συνέχεια τῆς ὑπάρξεως. Πιστεύοντες, ὅπωςδήποτε, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη μας ὑπαρξίς εἶναι ὑλική, πιστεύομεν ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι προϊόν τῆς ὑλικότητος. Καὶ αὕτη ἡ ἐνατένισις τῆς ζωῆς ἐν ὕλῃ, ἢ ὡς προερχομένης ἐξ ὕλης, μᾶς ὠθεῖ νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι μία μορφή δυνάμεως—φυσικῆς, χημικῆς καὶ βιολογικῆς. Μᾶς ὀδηγεῖ νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἡ ζωὴ ὀφείλεται εἰς χημικὴν τινα ἐνέργειαν καὶ ὅτι ὄχι μόνον γεννᾶται ἐξ ὑλικῆς δυνάμεως, ἀλλ' ἐπὶ πλέον ὅτι διατηρεῖται καὶ ὑποστηρίζεται ἀπὸ τὴν δύναμιν ταύτην. Δι' αὐτῆς τῆς ἀναλύσεως εὐρίσκομεν ὅτι ὅλαι αἱ ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς ὀφείλονται εἰς κάποιου εἴδους δύναμιν. Ἀφοῦ γνωρίζομεν ἤδη ὅτι ἡ δύναμις εἶναι νοῦς, εἶναι εὐκόλον νὰ κατανοήσωμεν ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη αὕτη ζωὴ, τὴν ὁποίαν θεωροῦμεν ὡς ὑλικὴν, εἶναι πράγματι νοερά, καὶ ἐὰν κατορθώσωμεν νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι συνείδησις, τότε ἀρχίζομεν νὰ πλησιάζωμεν πρὸς τὴν πραγματικὴν φύσιν τῆς ζωῆς. Περαιτέρω ἀνάλυσις φανερῶνει ὅτι καὶ αὕτη ἀκόμη ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ δὲν ἔχει ὑλικὴν ἀρχήν, ἀλλ' ὅτι εἶναι μία

παραποίησις ἢ παρανόησις ἀπὸ κάτι πέραν τῆς ἀνθρωπίνης αἰσθήσεως.

Ἡ ἀκόλουθος μαθηματικὴ ἀναλογία εἶναι δυνατόν νὰ μᾶς δώσῃ βοηθητικόν τι σημεῖον ἀπόψεως. Δυνάμεθα ὅλοι νὰ διαπιστώσωμεν ὅτι αὐτὸ πὸν δημιουργεῖ καὶ διαιωνίζει ἐν μαθηματικὸν γεγονὸς δὲν εὐρίσκεται εἰς τὰ ὑλικά ψηφία ἢ σύμβολα, ἀλλ' εἶναι ἡ μαθηματικὴ ἀλήθεια. Ἐπομένως, ἡ μαθηματικὴ ἀλήθεια εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ μαθηματικοῦ γεγονότος. Ἐν ὀλίγοις, ὅθεν, ἐὰν δυνάμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν αὐτοὺς τοὺς ὄρους κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἡ μαθηματικὴ ἀλήθεια εἶναι μαθηματικὴ ζωή.

Ὅμοίως, εἶναι δυνατόν νὰ διαπιστώσωμεν ὅτι ἡ ἀλήθεια οἴασδήποτε ἰδέας εἶναι ἡ ζωὴ τῆς· οὕτω δὲ δυνάμεθα νὰ ἀρχίσωμεν ἐννοοῦντες πράγματι ὅτι ἡ πραγματικὴ ζωὴ, ἡ ζωὴ μας, προέρχεται ἀπὸ τὴν ἄπειρον θεῖαν Ἀλήθειαν, ἡ ὁποία δίδει εἰς ὅλας τὰς ἰδέας τῆς τὴν ὑπαρξίν των καὶ ἡ ὁποία ἀενάως διαιωνίζει τὴν ὑπαρξίν ταύτην.

Ὅταν ἐννοοῦμεν ὅτι ἡ Ἀλήθεια δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καταστρέφεται καὶ ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι αἰωνία, ἀθάνατος, ἡ νόησις αὕτη τῆς ἀθανασίας μᾶς δίδει νέαν αἰσθησίν ὑπάρξεως καὶ διαπιστώνει ὅτι ἡ ζωὴ μας δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ ὕλην ἢ οἴασδήποτε ὑλικὰς καταστάσεις, διότι ἡ Ζωὴ εἶναι ἄπειρος Ἀλήθεια, ἀθάνατος Ἀγάπη. Ὡς ἐκ τούτου, ὁ Θεὸς εἶναι ἡ πραγματικὴ μας Ζωή.

Ἡ Χριστιανικὴ Ἐπιστήμη μᾶς καθιστᾶ οὕτω ἱκανοὺς νὰ ἐννοήσωμεν τὰς ἐκθέσεις τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ, ὅπου ἀναφέρεται εἰς τὸν ἑαυτόν του ὡς «τὴν ζωὴν», ἐξηγεῖ τὸν ἄρτον τῆς ζωῆς καὶ διακηρύσσει ὅτι ἔφερεν εἰς ἡμᾶς ζωὴν· καθόσον ἤδη ἐννοοῦμεν ὅτι ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς διὰ τῶν λόγων καὶ τῶν ἔργων του ἔφερεν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην συνείδησιν τὴν θεῖαν Ἀλήθειαν, ἣτις εἶναι Ζωή. Ἐννοοῦντες τοῦτο, σχηματίζομεν τὴν ὀρθὴν περὶ αὐτοῦ ἀντίληψιν, διότι εἶπε: «αὕτη δὲ εἶναι ζωὴ αἰώνιος, τὸ νὰ γνωρίσουν σέ, τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, καὶ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ὁποῖον σὺ ἀπέστειλες». Ἐν ὀλίγοις, ὅθεν, τὸ νὰ γνωρίζωμεν τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Χριστοῦ, ἀποτελεῖ τὴν πραγματικὴν Ζωὴν.

Φ Υ Σ Ι Σ

Οἱ φιλοσοφικῶς σκεπτόμενοι ἐνδιαφέρονται ἰδιαιτέρως διὰ τὴν φύσιν, τὴν γένεσιν καὶ τὴν αἰτίαν τῆς, τὴν οὐσίαν καὶ τὴν ὑπαρξίν τῆς. Διὰ τοῦ ὄρου «φύσις» κοινῶς νοεῖται ἡ δύναμις ἢ παράγουσα τὰ ὑπάρχοντα φαινόμενα καὶ τοὺς συντελεστὰς τῶν ἐκφάνσεων τῆς ὑλικῆς δημιουργίας. Ὁ ὄρος οὗτος περιλαμβάνει τὰς δυνάμεις, τὰς ἐνεργείας, τοὺς νόμους καὶ τὰς οὐσίας ποὺ ἀπαρτίζουν τὸ ὑπάρχον σύστημα πραγμάτων, ὅπως ὁρίζεται ὑπὸ τῆς ὑλικῆς αἰσθήσεως.

Μερικοὶ βεβαιώνουν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ὁ δημιουργὸς τῆς ὑλικῆς φύσεως, ὅτι ἡ φύσις αὕτη καὶ ἡ δρᾶσις παράγονται κατὰ τινὰ τρόπον καὶ κυβερνῶνται ὑπ' αὐτοῦ. Οὕτω, ὁ Θεὸς θεωρεῖται ἐσφαλμένως ὡς ἡ ἀρχή, ἡ πρώτη πηγὴ ἢ αἰτία, ἐξ ἧς προῆλθον ὅλα τὰ ὑλικά ἀντικείμενα.

Ἡ ἀποψις αὕτη εἶναι παράλληλος πρὸς τὸν ὁρισμὸν τῆς θείας Ἀρχῆς, διότι ἡ Ἀρχὴ εἶναι αἰτία, ἀρχή, μία μορφοποιουσα καὶ προοδευτικὴ δύναμις, ἐκείνη ἐκ τῆς ὁποίας ὅλα τὰ πνευματικὰ ἢ πραγματικὰ ἀντικείμενα προέρχονται. Εἶναι προφανὲς ὅτι καμμία ἀνθρωπίνη προσπάθεια δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ παραγάγῃ τοιαῦτα θαυμάσια, ὡς ἐκεῖνα ἅτινα εὐρίσκομεν εἰς τὴν καλουμένην ὑλικὴν φύσιν. Εἶναι ἐπίσης προφανὲς ὅτι ἡ θεία Ἀρχὴ εἶναι ἡ πηγὴ ἢ ἡ οὐσία τῆς πραγματικῆς Ζωῆς, καὶ ὅτι ἐπομένως ἡ Ἀρχὴ αὕτη παράγει ὅλα τὰ πραγματικὰ πνευματικὰ φαινόμενα. Ἀναλόγως δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν ὅτι, ἐνῶ ἡ δημιουργία τοῦ Θεοῦ εἶναι ἐντελῶς πνευματικὴ, ἐν τούτοις ἡ θεία αὕτη δημιουργικὴ Ἀρχὴ καὶ ὁ πνευματικὸς τῆς νόμος ἀμυδρῶς συμβολίζονται ἀπὸ τὰ ὑλικά φαινόμενα ἢ τὴν παραποίησιν τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ, ἣν καλοῦμεν φύσιν.

Ἐλέχθη ἀνωτέρω ὅτι ἡ ὑπαρξις εἶναι συνείδησις καὶ ὅτι εἶναι νοερά. Συνεπῶς, ἡ ὑλικὴ φύσις εἶναι νοερά. Ἡ πραγματικὴ φύσις εἶναι φαινόμενον τοῦ θείου Νοῦ, καὶ οὕτως εἶναι θείως νοερά. Εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξηγήσωμεν τὰς παντὸς εἶδους μορφὰς τῆς ὑλικῆς ζωῆς, τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ποικιλίαν των, τὸ χρῶμα καὶ τὸ κάλλος, ἄλλως ἢ ὡς

ἀμυδρῶς ὑποδηλοῦντα τὴν δραστηριότητα καὶ ἐρασμιότητα τοῦ θείου Νοῦ.

Ὅταν πάλιν παρατηρῆ τις τὰς καταστρεπτικὰς δυνάμεις, τὴν φθοράν, τὴν δυστυχίαν καὶ τὰ τοιαῦτα, τοῦ γεννᾶται ἡ ἐντύπωσις ὅτι ὑπάρχει εἰς τὴν φύσιν ὁ ἀντιφατικὸς συνδυασμὸς ἑνὸς νοῦ καλοῦ καὶ ἑνὸς τοιούτου κακοῦ. Τὸ ψευδὲς τοῦτο φαινόμενον καθάπτεται κυριολεκτικῶς ἐκείνου τὸν ὁποῖον ἡ Mrs. Eddy καλεῖ «Θεὸν τῆς φύσεως». («Science and Health» «Ἐπιστήμη καὶ Ὑγεία», σ. 44), ὡς δημιουργήσαντα ἀμφοτέρω, ζωὴν καὶ θάνατον, καλὸν καὶ κακόν, ἁρμονίαν καὶ δυσαρμονίαν. Αἱ ἀντιφάσεις αὗται εἶναι καιρὸς νὰ ἐκκαθαρισθοῦν, καὶ ἡ Χριστιανικὴ Ἐπιστήμη τὰς ἐκκαθαρίζει. Ἡ θεία Ἀρχή, ἣτις εἶναι ἡ ἀπειρος αἰτία τῆς πραγματικῆς πνευματικῆς ὑπάρξεως, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δημιουργήσῃ κατὰ ἀντίθετον ἢ νὰ εἶναι ἡ αἰτία τῆς δυσαρμονίας περισσότερον ἢ ὅσον ἡ μαθηματικὴ ἀρχὴ εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι ἡ αἰτία σφαλμάτων καὶ συγχύσεως εἰς τοὺς μαθηματικοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ σπουδαστοῦ. Οὕτω κατανοοῦμεν ὅτι ἡ πεπερασμένη, φυσικὴ, δυσαρμονικὴ σύλληψις ἢ ἐμφάνισις τῶν ἀντικειμένων ὀφείλεται μόνον εἰς μίαν διεστραμμένην, ἐστρεβλωμένην ὑλικὴν αἴσθησιν.

Ἐννοοῦντες τὴν θείαν Ἀρχὴν ὀρθῶς ὡς τὴν πηγὴν τῆς πραγματικῆς φύσεως, δυνάμεθα νὰ συλλάβωμεν αὐτὸ πὺρ ἡ Mrs. Eddy ὀρίζει ὡς «τὴν θείαν Νοο - ἰσχὺν» («Miscellaneous Writings»—Ἀνάμικτα, σ. 331) ἡ ὁποία ἐξηγεῖ «τὰς αἰωνίους δυναμικότητας τῆς ὑπάρξεως» (αὐτόθι, σελ. 258). Ἡ Mrs. Eddy ἐξηγεῖ ἐπίσης ὅτι «ἡ ἰσχὺς αὕτη εἶναι Πνεῦμα» καὶ ὄχι ὕλη, καὶ περαιτέρω ὅτι «ἡ προσκόλλησις, ἡ συνοχὴ καὶ ἡ ἔλξις εἶναι ιδιότητες τοῦ Νοῦ. Ἀνήκουν εἰς τὴν θείαν Ἀρχὴν καὶ ὑποστηρίζουν τὴν ἰσορροπίαν τῆς δυνάμεως ἐκείνης τῆς σκέψεως, ἣτις ἐξεσφενδόνισε τὴν γῆν εἰς τὴν τροχιάν της καὶ εἶπεν εἰς τὸ ὑπερήφανον κῦμα: ἕως ἐδῶ καὶ μὴ περαιτέρω». Ἐξακολουθεῖ λέγουσα ὅτι «τὸ Πνεῦμα εἶναι ἡ ζωὴ, ἡ οὐσία, καὶ ἡ συνέχεια ὄλων τῶν πραγμάτων. Πατῶμεν ἐπὶ δυνάμεων. Ἀποσύρατέ τας, καὶ ἡ δημιουργία θὰ καταρρεύσῃ μετ' αὐτῶν. Ἡ ἀνθρωπίνη γνῶσις τὰς ὀνομάζει δυνάμεις τῆς ὕλης, ἀλλὰ ἡ θεία Ἐπιστήμη διακηρύσσει ὅτι ἀνήκουν ἐξ ὀλοκλή-

ρου εἰς τὸν θεῖον Νοῦν, εἶναι ἔμφυτοι εἰς αὐτὸν τὸν Νοῦν, καὶ οὕτω τὰς ἀποκαθιστᾶ εἰς τὴν ὀρθὴν των θέσιν καὶ τάξιν». («Science and Health» = «Ἐπιστήμη καὶ Ὑγεία», σελ. 124).

Ἐκ τῶν περικοπῶν τούτων καταφαίνεται ὅτι ἡ φυσικὴ ἰσχὺς εἶναι θνητὸς νοῦς, ἡ δὲ πραγματικὴ ἰσχὺς εἶναι θεῖος Νοῦς. Ἀποδεικνύεται ἀκόμη ὅτι ἡ λεγόμενη φυσικὴ οὐσία εἶναι ὕλη, ἡ δὲ πραγματικὴ οὐσία, ἡ οὐσία τῆς Ἀληθείας, εἶναι Πνεῦμα. Τοῦτο μᾶς ἐπιτρέπει νὰ διακρίνωμεν καθαρὰ μεταξὺ τῆς φύσεως, ἧτις εἶναι ἡ δημιουργία τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς παραποιημένης ἐκείνης φύσεως, ποὺ φανερόνεται εἰς ἡμᾶς διὰ τῆς φυσικῆς αἰσθήσεως.

Ἡ πραγματικὴ δημιουργία εἶναι ἐπομένως ἡ δρασις καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς θείας Ἀληθείας. Εἰς τὸ Ἐγχειρίδιον, ἡ κυρία Ἐδδου γράφει : «Μὲ τὴν ἰδικὴν του βούλησιν, οὔτε ἐν φύλλον χόρτου δὲν βλαστάνει, οὔτε ἓνας βλαστὸς δὲν ἀνθίζει εἰς τὴν κοιλάδα, οὔτε ἐν φύλλον δὲν ἀναπτύσσει τὸ ὄραϊον του περίγραμμα, οὔτε ἓνα λουλοῦδι δὲν ἀρχίζει ἀπὸ τὸ κλεισμένο του μπουμποῦκι». («Science and Health» = «Ἐπιστήμη καὶ Ὑγεία», σ. 191).

Ἦδη εἴμεθα πλέον ἱκανοὶ νὰ ἴδωμεν τὴν ἀλήθειαν περὶ τοῦ θείου καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου καὶ περὶ τῆς νοερᾶς φύσεως τῆς ὑπάρξεως, ὅσον δὲ καθαρώτερον ἀντιλαμβανόμεθα τὴν ἀλήθειαν ταύτην, τόσον καθαρώτερον δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τὴν ἐνέργειαν τῆς φύσεως. Δυνάμεθα ἤδη νὰ ἐννοήσωμεν τὴν βλάστησιν τῶν σπόρων, τὴν αὔξησιν τῶν φυτῶν, τὸν λόγον ὑπάρξεως τῆς ρίζης, τοῦ στελέχους, τοῦ φύλλου καὶ τοῦ ἀνθους, τὴν μεγάλην ποικιλίαν τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων, ἐπειδὴ ταῦτα πάντα εἶναι ἐνδεικτικὰ τῆς προσπαθείας τοῦ θνητοῦ νοῦ νὰ ἀπομιμηται καὶ νὰ παραποιῇ τὰ φαινόμενα ἢ τὰς ἰδέας τοῦ ἀπείρου θείου Νοῦ. Δὲν ὑπάρχει ἄλλη ἐρμηνεία τῆς εὐρείας ποικιλίας τῆς φύσεως, τῆς ἀκαταπαύστου δραστηριότητός της, τῶν διαιωνιζουσῶν ιδιοτήτων της, τῆς συνεχοῦς ἀναπτύξεώς της, τοῦ κάλλους της καὶ τῆς χρησιμότητός της, ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι τὰ φαινόμενα ταῦτα δὲν εἶναι πρωταρχικῶς ὕλικά, ἀλλ' εἶναι τεκμήρια τῆς νοερᾶς βάσεως τῆς ὑλικῆς δημιουργίας, ὡς παραποιήσεως τοῦ τελείου ἔργου τοῦ Θεοῦ. Οὕτω

ἐννοοῦμεν πῶς καὶ διατί—τόσον διὰ τὰ ζῶα, ὅσον καὶ διὰ τὰ φυτὰ— αὐτὸ πού καλοῦμεν φύσιν τείνει νὰ ἀποκαθιστᾷ, νὰ θεραπεύῃ, νὰ ἀντικαθιστᾷ. Ἡ τάσις αὕτη τῆς φύσεως, τοῦ νὰ θεραπεύῃ τὰς πληγὰς, ἐνεργεῖ ἀπλῶς ὡς μία παραποίησις τῆς θεραπευτικῆς δυνάμεως τῆς Ἀληθείας καὶ Ἀγάπης, τῶν ὁποίων αἱ ἐνέργειαι καὶ ἡ δρᾶσις εἶναι ὅλαι συνεχεῖς καὶ ἁρμονικαί.

Διὰ τῆς ἀποκαλύψεως τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης μαθητόμεν νὰ γνωρίζωμεν τὸν ἀληθινὸν Θεόν, νὰ ἐννοῶμεν τὸ πνευματικὸν σύμπαν καὶ νὰ διακρίνωμεν τί πράγματι ἡ φύσις εἶναι κατ' οὐσίαν. Ἐφ' ὅσον, ὁθεὺν, ὁ θεῖος Νοῦς πληροφορεῖ τὴν ἀνθρωπίνην συνείδησιν, τὸ περιβάλλον μας γίνεται ἁρμονικώτερον. Πολλοὶ γεωργοί, γνωρίζοντες, ὡς Χριστιανοὶ Ἐπιστήμονες, ὅτι ὁ ἀληθὴς νόμος τῆς φύσεως εἶναι ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ, ἐπέτυχον θαυμάσια ἀποτελέσματα, ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀληθείας τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης, εἰς ὅλας τὼν τὰς ἐνεργείας καὶ εἶδον πολλὰς θεραπείας, τόσον ἐπὶ τῶν ζῴων, ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν γεννημάτων, εἷς τε τὴν γεωργίαν καὶ τὴν δενδροκομίαν, ὡς καὶ εἰς ἄλλα φαινόμενα τῆς φύσεως. Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἐπιβεβαιοῖ τὴν ἐνέργειαν τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης καὶ τὴν εὐεργεσίαν ἣν ἀποκομίζει ἡ ἀνθρωπότης ἐκ τῆς κατανοήσεως τῆς θεραπευτικῆς ἰσχύος τοῦ θεοῦ Νοῦ.

Η ΚΥΡΙΑ ΕΔΔΥ

Δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς τυχαία σύμπτωσις τὸ γεγονὸς τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης ὑπὸ τῆς Mary Baker Eddy. Μία προσεκτικὴ σπουδὴ τῆς ζωῆς τῆς γυναικὸς ταύτης ἀποδεικνύει ὅτι αὕτη ἦτο πνευματικῶς προητοιμασμένη διὰ τὴν ἀποστολὴν της. Ἐφαίνεται ὅτι ἦτο εἰδικῶς ἐπηρεασμένη, ἀκόμη καὶ πρὸ τῆς γεννήσεώς της, καὶ κατὰ τὰ πρῶτα της παιδικὰ ἔτη, ἀπὸ τὰς πνευματικὰς σκέψεις τῆς μητρὸς της καὶ μερικῶν ἐκ τῶν φίλων τῆς μητρὸς της. Ἦτο ἓνα πνευματικῶς πρῶϊμο παιδί καί, πρὶν ἀκόμη μάθῃ νὰ ἀναγινώσκῃ, ἐξεδήλωνε μέγα ἐνδιαφέρον διὰ τὰς σοβαρὰς συζητήσεις καὶ δι' ἀναγνώσματα ἐκ τῆς Βίβλου. Ἐμαθε νὰ προσεύχεται εὐθύς ὡς ἤρρισε νὰ ὁμιλῇ, καὶ προσήυχετο συχνὰ ἐντελῶς ἀπλᾶ καὶ φυσικᾶ.

Όταν ἦτο ἀκόμη πολὺ μικρά, ἡ μητέρα της τῆς ἀνεγίγνωσκεν ἐκ τῆς Βίβλου ὅτι ὁ Δανιὴλ προσηύχετο τρίς τῆς ἡμέρας, καὶ ἐσκέφθη ὅτι ἀφοῦ ὁ Δανιὴλ ἔκαμνε τοῦτο, αὐτὴ ἔπρεπε νὰ προσεύχεται τοῦλάχιστον ἐπτάκις τῆς ἡμέρας, ἀπεφάσισε δὲ νὰ τὸ ἐφαρμόσῃ. Διὰ νὰ εἶναι δὲ βεβαία ὅτι προσηύχετο καὶ τὰς ἐπτὰ φορὰς καθ' ἑκάστην, ἔσημείωνε μὲ τὴν κιμαλίαν εἰς τὸν τοῖχον κάθε φορὰν πού προσηύχετο, ἵνα μὴ τῆς διαφύγῃ τίποτε ἀπὸ τὴν ἀπόφασίν της. Τοῦτο ἀσφαλῶς ἀπετέλει ἐνδειξιν μιᾶς ὅλως ἀσυνήθους διανοίας δι' ἓνα κοριτσάκι, ἐκδηλοῦν τοιαύτην ὠριμότητα καὶ τόσῃν ἀφοσίωσιν ὑπὲρ ἑνὸς ἰδεώδους.

Ἡ πνευματικὴ δ' αὕτη ἰδιότης ὄχι μόνον δὲν τὴν ἐγκατέλειπε, ἀλλὰ καὶ ἀνεπτύσσετο ἐφ' ὅσον ἡ νεᾶνις ἐνδιεφέρετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον διὰ τὴν Βίβλον καὶ διὰ πνευματικὰ καὶ μεταφυσικὰ ζητήματα.

Ἀντὶ νὰ ἀπασχολῆται μὲ τὰς συντροφούς της, πολλάκις ἐκάθητο εἰς τὰ πόδια τῆς μητρὸς της καὶ ἠκροᾶτο τῶν συζητήσεων τῶν γονέων της καὶ τῶν φίλων των ἐπὶ θρησκευτικῶν καὶ φιλοσοφικῶν θεμάτων. Παρηκολούθησε μαθήματα εἰς διαφόρους Ἀκαδημίας καὶ ἐδιδάχθη εἰδικῶς ἀπὸ τὸν ἀδελφόν της Ἀλμπέρτον, πτυχιούχον τοῦ Κολλεγίου τῆς Ντάρτμουθ, τοῦ Ἀνοβέρου Ν. Η., ὅστις ἔγινε κατόπιν διακεκριμένος δικηγόρος. Ἀναφέρει ὅτι ἔλαβε παρ' αὐτοῦ «μαθήματα ἀρχαίων γλωσσῶν, Ἑβραϊκῆς, Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς», ἐπίσης δὲ ὅτι «αἱ εὐνοούμεναι σπουδαί της ἦσαν ἡ φυσικὴ, ἡ φιλοσοφία, ἡ λογικὴ καὶ ἡ ἠθικὴ». («Retrospection and Introspection»—«Ἀνασκόπησις καὶ Ἐνδοσκόπησις», σ. 10).

Ἐνα σημαντικὸν βῆμα εἰς τὸ πρῶτον στάδιον τῆς ζωῆς της ἦτο ὅταν ἔγινε μέλος τῆς Κονκρεγγέσιοναλ Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας οἱ γονεῖς της ἦσαν ἐπίσης μέλη. Εἶχε προηγουμένως πολὺ ταραχθῆ ἀπὸ τὸ δόγμα τῆς ἀνευ ὄρων ἐκλογῆς ἢ τοῦ «προορισμοῦ» καὶ δὲν ἠθέλε νὰ γίνῃ μέλος τῆς Ἐκκλησίας, ἢ, ὅπως γράφει, «δὲν ἠθέλε νὰ σωθῆ, ἐὰν οἱ ἀδελφοί της καὶ αἱ ἀδελφαί της ἐπρόκειτο νὰ συγκαταριθμηθοῦν μεταξὺ ἐκείνων πού εἶχον καταδικασθῆ εἰς αἰώνιον τιμωρίαν ἀπὸ τὸν Θεόν!» (αὐτόθι, σελ. 13).

Κατὰ τὴν συνεδρίαν πρὸς ἐξέτασιν τῶν ὑποψηφίων μελῶν, ἐκείνη, ἓνα νέο κορίτσι, ἠρωτήθη ἐπισταμένως καὶ ἠρνήθη σταθερῶς νὰ ἐνωθῇ μὲ τὴν Ἐκκλησίαν ἐὰν τῆς ἀπητεῖτο νὰ δεχθῇ τὸ δόγμα τοῦ «προορισμοῦ». Γράφει ὅτι «μὲ ἐπιμονὴν ὑπεστήριξα ὅτι ἤμην πρόθυμος νὰ ἐμπιστευθῶ τὸν Θεὸν καὶ νὰ συμμερισθῶ τὴν πνευματικὴν ἀσφάλειαν μὲ τοὺς ἀδελφοὺς μου καὶ τὰς ἀδελφάς μου,— κανεὶς ἐκ τῶν ὁποίων δὲν εἶχεν ἔως τότε ὁμολογήσει ἰδιαιτέραν τινὰ θρησκείαν,— ἔστω καὶ ἂν αἱ δογματικαὶ μου ἀμφιβολίαι μὲ ἄφηναν ἔξω τῶν θυρῶν» (αὐτόθι, σ. 14). Ἡ στάσις τῆς αὕτη ἔκαμε τοιαύτην ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἱερέα καὶ τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας ἐκείνης, ὥστε ἡ καρδιά τοῦ πάστορος ἐμαλάχθη καὶ τὴν ἐδέχθη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν παρὰ τὴν διαμαρτυρίαν τῆς. Διετήρησε τὴν ἰδιότητα τοῦ μέλους, μέχρις ὅτου ἐσχημάτισε τὴν ἰδικὴν τῆς Ἐκκλησίαν, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης.

Ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας ἡ Mrs. Eddy ἐπίστευεν ὅτι ὁ Θεὸς εἶχε τὴν δύναμιν νὰ θεραπεύῃ τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ ἐφ' ὅσον παρήρχοντο τὰ ἔτη, τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ὅπως ἀνακαλύψῃ πῶς ἐγίνοντο αἱ θεραπείαι αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὰς Γραφὰς ἀνεπτύσσετο ζωηρότερον. Γνωρίζουσα ὅτι αἱ θεραπείαι αὗται ἐγίνοντο νοερῶς, ἐσπούδασε τὴν ὁμοιοπαθητικὴν, πιστεύουσα ὅτι ἡ σχεδὸν ἄνευ φαρμάκων μέθοδος αὕτη ἔφερεν ἀποτελέσματα διὰ νοερᾶς τινος δυνάμεως. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἠρεύνησε τὸν πνευματισμὸν καὶ ἄλλα συστήματα, κανὲν ἐκ τῶν ὁποίων ὁμως δὲν εὗρεν ἱκανοποιητικόν, ἐπειδὴ δὲν συνεβιβάζοντο ταῦτα μὲ τὴν διδασκαλίαν τῆς Βίβλου.

Ἀργότερα ἡ Mrs. Eddy ὑπέστη σοβαρὸν δυστύχημα, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ σπονδυλικὴ τῆς στήλη ἐβλάβη σοβαρῶς, ὁ δὲ θεράπων ἰατρὸς ἀπεφάνθη ὅτι δὲν ὑφίστατο ἐλπίς σωτηρίας. Ἡ θεραπεία, τὴν ὁποίαν ἔλαβε ἓνα εὐτυχισμένο Κυριακάτικο πρωτῆ, ὅταν εἶχεν ἀπελπισθῆ πλέον περὶ τῆς ζωῆς τῆς, ἦτο ἀποτέλεσμα πνευματικοῦ φωτός, ὃπερ ἐδέχθη ἐνῶ ἀνεγίνωσκε τὸ 9ον κεφάλαιον τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου καὶ τὸ ὁποῖον φῶς ἀνεγνώρισεν ὡς τὴν Ἀλήθειαν, ἡ Ἀλήθεια δὲ αὕτη κατέστη κατόπιν ἡ βᾶσις τῆς ἐρεῦνης καὶ τοῦ ἔργου τῆς.

Ἀπεσύρθη τότε ἀπὸ τὴν κοινωνίαν καὶ ἀφιερώθη ἐπὶ τρία ἔτη εἰς βαθεῖαν σπουδὴν τῆς Βίβλου. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ ἀνακάλυψις τῆς θείας θεραπευτικῆς δυνάμεως τῆς ἀνεπτύχθη βαθμηδὸν ὡς ἡ ἀποκάλυψις τῆς Ἀληθείας, τὴν ὁποίαν βραδύτερον ἀπέδειξεν, ἐπιτυχάνουσα ἔξαιρετικὰς θεραπείας. Ὅταν δὲ ἐπέστη ὁ καιρὸς, διτύπωσε τὴν θεραπευτικὴν ταύτην ἀποκάλυψιν εἰς τὸ περίφημον ἐγχειρίδιόν της «Science and Health with Key to the Scriptures» (Ἐπιστήμη καὶ Ὑγεία μὲ Κλεῖδα τῶν Γραφῶν), ἐμφανίζουσα οὕτω τὸ ἔργον της εἰς τὸν κόσμον.

Εἶμαι βαθύτατα εὐγνώμων διὰ τὴν προσωπικὴν μου γνωριμίαν μὲ τὴν Mrs. Eddy καὶ διὰ τὸν στενὸν μου μετ' αὐτῆς σύνδεσμον ἐπὶ πολλὰ ἔτη. Ἡ πίστις, ἡ ἀφοσίωσις, ἡ αὐτοθυσία καὶ ἡ ταπεινοφροσύνη της, ὅπως ὑπέπεσαν εἰς τὴν ἀντίληψίν μου, ὑπῆρξαν ἀξιοθαύμαστοι.

ΣΥΝΟΨΙΣ

Ποία, λοιπόν, εἶναι ἡ φιλοσοφία τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης καὶ τί περιλαμβάνει αὕτη;

Πρῶτον.—Περιλαμβάνει τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀληθείας περὶ τοῦ Θεοῦ ὡς ἀπείρου Νοῦ, περὶ τοῦ ἀνθρώπου ὡς τῆς πνευματικῆς Του ἰδέας, καὶ περὶ τοῦ σύμπαντος ὡς τῆς τελείας πνευματικῆς ἐκφράσεως τοῦ Θεοῦ. Μὲ ἄλλους λόγους, περιλαμβάνει τὰ γεγονότα τῆς πραγματικότητος.

Δεύτερον.—Τὴν διδασκαλίαν τοῦ χαρακτῆρος τῆς ὑλικῆς ὑπάρξεως ὡς ἐντελῶς νοεράς, ὡς καταστάσεως συνειδήσεως.

Τρίτον.—Τὴν διδασκαλίαν καθ' ἣν, ἀφοῦ ἡ πραγματικότης εἶναι πνευματικὴ καὶ ἄπειρος, πᾶν ὅ,τι εἶναι ὑλικὸν καὶ πεπερασμένον δὲν ἀνήκει εἰς τὴν πραγματικότητα ταύτην.

Τέταρτον.—Ἀποδεικνύει ὅτι τὸ κακόν, ἐπειδὴ εἶναι πεπερασμένον, δὲν εἶναι πραγματικόν, διότι εἶναι μόνον δοξασία εἰς τὴν ἀπουσίαν τοῦ καλοῦ, ἐπομένως εἶναι ἀρνητικὴ κατάστασις.

Ποία, λοιπόν, είναι καὶ τί διαλαμβάνει ἡ ἐφαρμογὴ τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης :

Πρῶτον.— Διαλαμβάνει μίαν σαφῆ, πνευματικὴν συνείδησιν τῆς θείας Ἀληθείας, τοῦ πραγματικοῦ Θεοῦ, τοῦ πραγματικοῦ ἀνθρώπου, τοῦ πραγματικοῦ σύμπαντος.

Δεύτερον.— Ἀπαιτεῖ τὴν σαφῆ ἀναγνώρισιν τῆς μὴ πραγματικότητος τοῦ ἀντιθέτου τοῦ Θεοῦ, δηλ. τῆς ὕλης καὶ τῶν προϊόντων της, ὕλισμου, ἀσθενείας, ἁμαρτίας, δυστυχίας, θανάτου.

Τρίτον.— Ἀναγνωρίζουσα πᾶν ὅ,τι εἶναι θείως πραγματικὸν καὶ ἀποκηρύσσουσα τὰς δυσαρμονικὰς καταστάσεις ὡς πλάνας, ὡς ψεύδη, ἀσχολεῖται μὲ τὰς καταστάσεις ταύτας ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ σφαλμάτων καὶ τὰς διορθώνει μὲ τὴν ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τῆς θείας Ἀληθείας.

Τέταρτον.— Ἐφαρμόζει αὐτὴν τὴν θεραπευτικὴν δύναμιν διὰ τῆς ὀρθῆς γνώσεως τοῦ Χριστοῦ, τῆς πνευματικῆς ἰδέας τῆς θεραπευτικῆς Ἀρχῆς, τῆς θείας Ἀγάπης, ὅπως ἀρχικῶς ἀπεδείχθη ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ καὶ κατέστη νῦν ἐφικτὴ εἰς τὴν Χριστιανικὴν Ἐπιστήμην.

Ἐν ὀλίγοις, λοιπόν, ἡ φιλοσοφία τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης εἶναι πράγματι φιλοσοφία τῆς θείας Ἀληθείας, ἡ δὲ ἐφαρμογὴ τῆς Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης περιλαμβάνει τὴν ἐφαρμογὴν τῆς Ἀληθείας, καὶ εἶναι οὕτω, διὰ τὸ νὰ ὁμιλήσωμεν συγκεκριμένως, θεραπεία τῆς Ἀληθείας.

Ἀνευδοιάστως, θὰ ἔπρεπε νὰ κρατῶμεν στερεῶς ἐν νῶ τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ Χριστιανικὴ Ἐπιστήμη, κρινομένη ἐκ τῶν διδασκαλιῶν καὶ τῶν ἔργων της, εἶναι ὁ Παράκλητος. Πλησιάζει τὸν Θεὸν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην νόησιν, ἀποκαθιστᾷ τὸν πρωτόγονον Χριστιανισμόν καὶ τὸ οὐσιῶδες αὐτοῦ στοιχεῖον τῆς θεραπείας καὶ παρέχει μίαν λογικὴν καὶ ἀποδεικτὴν ἐρμηνείαν τῆς Βίβλου. Εἰδικῶς, διευκολύνει μίαν νόησιν τῶν διδασκαλιῶν τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ, ἧτις μᾶς καθιστᾷ ἱκανοὺς νὰ εἴμεθα ἀληθῶς εὐπειθεῖς εἰς τὰς διδασκαλίας ταύτας καὶ νὰ λάβωμεν τὰς ὑποσχεθείσας εὐλογίας.

Διὰ τῆς γνώσεως καὶ τῆς ὀρθῆς ἐφαρμογῆς τῶν διδασκαλιῶν τούτων δυνάμεθα νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν ἐλευθερίαν ἀπὸ τὰς κακὰς ἐπιρροὰς τοῦ κόσμου, δυνάμεθα νὰ θεραπευώμεθα καὶ νὰ ἀπολυτρούμεθα, ὡς ἐπίσης καὶ νὰ γνωρίζωμεν ὅτι ὁ πραγματικὸς οὗτος Παράκλητος θὰ φέρῃ ἀνέκφραστον παρηγορίαν καὶ πλήρη ἀναγέννησιν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Οὕτως ἡ Χριστιανικὴ Ἐπιστήμη παρουσιάζει, ἐπὶ θείας βάσεως, μίαν δυνατὴν λύσιν τῶν προσωπικῶν προβλημάτων, ὡς ἐπίσης καὶ τῶν προβλημάτων ἀπάσης τῆς ἀνθρωπότητος.

Εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον ἀναγινώσκομεν : « Ἀλλὰ ὅταν ἔλθῃ ὁ Παράκλητος, τὸν ὁποῖον ἐγὼ θὰ στείλω εἰς σᾶς ἐκ τοῦ Πατρὸς, τὸ Πνεῦμα τῆς Ἀληθείας, τὸ ὁποῖον ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ Πατρὸς, αὐτὸς θὰ μαρτυρήσῃ περὶ ἐμοῦ » καὶ « θὰ σᾶς ὀδηγήσῃ εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν ».